

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE & MCGREGOR ST.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III.

Ч. 80.

СЕРЕДА, 5. ЖОВТНЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, OCTOBER 5th, 1921.

No. 80. — VOL. III.

Новинки.

ВІДПОВІДЬ РОСІЯ НА ПОЛЬСЬКИЙ УЛЬТИМАТ.

МОСКВА, 24. вересня. — Сьогодні ухвалено відповідь Росії на поставлений в понеділок польський ультимат і вона буде вислана негайно до Варшави.

У своїй відповіді російське правительство заявляє, що Польща, домагаючись, щоб Росія приєдналася до трох перших секцій мирного договору, повинна так само приєднуватися до артикулу 5-го того договору, в якому сказано, що обидві сторони дають собі взаємні гарантії шанувати суверенітет одна другої і годяться, що не будуть втручатися в справи внутрішньої організації, що виступають проти дотримання правительств.

Той артикул відноситься до передовсім до українського протибolsheвицького провідника Петлюри та до Бориса Савинкова, російського контрреволюціонера, прогнавши якого з Польщі ждало недавно тому російське правительство.

У відповіді сказано також, що якби не прийшло до угоди до 1-го жовтня, тобто до часу, в якому кінчить свій речень ультимату, так російське правительство відкидає Карахан, свого дипломатичного представника у Варшаві.

Секції договору, що є причиною ультимату.

Три секції договору, на яких оснований польський ультимат, відносять до наступних справ: еворот Польщі залізничного рухомого складу; створення мішаної російсько-польської комісії для евакуації поляків з України, і передача Польщі 30,000,000 рублів в золоті з російського царського державного скарбу.

Карахан переговорює.

Карахан переговорює під спором з польським міністерством закордонних справ у Варшаві і російські урядники досі відмовляються, що не прийде до зрвання згоди.

Московська преса заявляє однодушно за миром. Кара Радек та інші визначні комуністи пишуть статі, в яких накликають так пролетаріат як і буржуазію європейських країн "зауздатися воєнній пляні Польщі", які, по думці тих письменників, є інспіровані Францією. Кладеться натиск на те, що Росії неможливо прийняти ультимат Польщі, поки та посліда не заведе своєї агітації проти України.

Великі маневри Червоної Армії на Україні.

БУКАРЕШТ, 9. вересня. — При кінці серпня відбулися в районі Одеса-Миколаїв на Україні великі маневри Червоної Армії.

На маневрах були присутні: соціалістичний народний комісар війни Троцький; голова Ради Народних Комісарів України Раковський і головний командант військових сил України Криму Фрунзе.

Рівночасно прибули до Одеси: Добенко і головний командант всіх червоних військ Овсієнко Антонов.

Дня 4. вересня прибув до Києва Сергій Каменев, шеф головного штабу Червоної Армії.

Зіновев про польський ультимат Росії.

МОСКВА, 27. вересня. — Голова Виконавчого Комітету Третого Інтернаціоналу Зиновев, промовляючи тут сьогодні на всеросійським зїзді комуністичної молоді в справі польського ультимату, сказав: "Хай кождий зятиметь собі добре се одно: ми не хочемо війни, але є межі, яких ніхто не може переступити без нашого дозволу".

Демонстрації проти ультимату в Росії.

РИГА, 29. вересня. — Радіограма з Москви доносить сьогодні про демонстрації, які улажено проти польського ультимату в багатьох містах, включно з Петроградом. В тім останнім місті совіти ухвалили резолюцію, яка говорить, що Росія бажає миру і тому мусить оборонити всі свої границі.

Угода політика Румунії супроти Росії.

ВАРШАВА, 24. вересня. — Тутешне румунське посольство видало сьогодні заяву, в якій говорить, що з Румунії вислано до Варшави делегата, який буде переговорювати з представником російського правительства в справі дальших переговорів над російсько-румунським граничним спором. Заява говорить, що поголоски про се, будімо Румунія приготується до війни зі Світатами, є безвідставні.

В заяві сказано також, що Румунія уповажилася агентів російського департаменту торгівлі купувати з Румунії, та каже, що політика Румунії буде й на будуче угодовою.

Румунія завела в Семигороді воєнний стан.

БУДАПЕШТ, 28. вересня. — Одержані тут сьогодні депеші сповідають, що в румунській провінції Семигороді проголошено воєнний стан. Причиною того кроку зі сторони румунських властей є страйки і безпорядки в Семигороді.

Сказано, що в цілім Семигороді перервано залізничну і телефонічну комунікацію.

Конвенція Одної Великої Юнії.

Минувшого четверга, дня 29. вересня, скінчила ся в Вінніпегу, в галі Роблін готелю, третя річна конвенція Одної Великої Юнії. Конвенція розпочала ся в понеділок, 26. вересня, і тривала чотири дні. Делегатів зі всіх кінців Канади було 15; один делегат був вибраний на кожних тисячу членів.

З найважливіших ухвал конвенції належить згадати се, що рішення повести між членами організації пропаганду за придученням ся до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів, який має свій осідок в Москві. Також рішення дати під референдум членства саму справу приступлення Одної Великої Юнії до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів, однак наступить аж по ширшій висвітленні цієї справи серед членства організації.

Не розстріляно нікого з членів безпартійного ратушкового комітету.

ХРИСТІАНІЯ Норвегія, 28. вересня. — Д-р Нансен вислав телеграфічний запит до російського соціалістичного комісара закордонних справ Чічеріна, чи се правда, що страчено кількох членів Російського Ратушкового Комітету.

Чічерін відповів, що того рода поголоски є абсолютно неправдиві, та що всі члени Комітету безпечні. Д-р Нансен розсліджує далше ту справу.

Гувер остерегає своїх урядників.

РИГА, 28. вересня. — Одержана тут радіограма з Москви доносить, що Герберт Гувер, голова Американської Ратушкової Адміністрації, вислав депешу до московського відділу своєї організації, в якій звертає увагу урядників того відділу, що добродійна акція Американців не повинна мати нічого спільного зі політикою, ні з релігією.

Шляські робітники на поміч голодуючим.

Управа іміської соціалістичної партії польського Шляска видала відозву до іміської робітничества для збирання жертв в користь голодуючих в Росії. Управа поручила членам своєї партії організувати повітові комітети, під кличем: "Поміч для Росії!" Відозва кінчить ся словами: "Нехай живе міжнародна солідарність пролетаріату!"

Під відозвою підписані: Кешігсман, Лукас, Гесеріх і Піш.

Робітничка солідарність на Горішнім Шляску.

БЕРЛІН, 29. вересня. — Німецькі і польські робітники на Горішнім Шляску допомагають ся спільно відшкодована за втрачений час підчас розривів минулої весни. Вони грозять генеральним страйком, як антантська комісія або працьодавці не узгайдять тих домагань.

В приватних донесеннях з Катовиць сказано, що вони переговорюють також з робітничими організаціями в Німеччині в справі симпатичного страйку.

Підчас демонстрацій, які відбулися ся в Опаві, Катовицях, Битомі та інших містах, 250,000 робітників обох народностей брали участь у спільних походах. Делегація, зложена з п'ятиох Німців і п'ятиох поляків, ходила до між-антантської комісії, щоб домогати ся відшкодовання з фондів комісії у випадку якби працьодавці відказали ся виплатити се відшкодоване з власних кишень.

Успіхи шведських соціалістів підчас виборів.

ШТОКГОЛЬМ, 23. вересня. — Сьогодні проголошено вислід парламентарних виборів в Штокгольмі. Соціалісти дістали 77,037 голосів, консерватисти 48,269, ліберали 14,387 а прогібіціоністи 7,157.

Після системи пропорційного представництва, на якій переведено вибори, соціалісти здобули дев'ять місць, консервати шість а ліберали одне.

Вислід виборів, який одержано з ріжких сторін Швеції, виявляє, що вибрано 43 соціалістів, 13 лібералів, 28 консерватистів і 5 хліборобів. Соціалісти здобули 8 місць більше

від того числа послів, яке мали доси в парламенті; 5 місць здобули від консерватистів а 3 від лібералів.

Всі юнії залізничників за страйком.

ШКАГО, 29. вересня. — Тут дізнано ся сьогодні за авторитетних жерел, що всі великі юнії залізничних робітників голосували за страйком, відкидаючи редукцію платні о.12 процент.

Юніїні провідники є уповноважені зарядити страйк, але поки вони рішать ся на такий крок, перше будуть старати ся поладати справу дорогою переговорів з залізничними компаніями.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Нові члени Української Академії Наук в Києві.

Літом сего року на загальних зборах Української Академії Наук в Києві вибрано академіками: проф. П. Василенка, історика, і проф. Корчак-Чепурківського, медика.

Поворот Чечлія з України.

Виделегований з рамени закордонної групи українських лівих есерів секретар цієї групи Чечлія на Радянську Україну, щобі відбути переговори в справі повороту групи на Україну, вернув з Харкова до Відня. Результати його поїздки цілком позитивні.

Василь Мазуренко вертає на Україну.

З Відня доносять, що Василь Мазуренко, колишній посол "У. Н. Р." до Італії, який відтак перейшов був в ряди комуністів, стараеть ся о дозвіл на переїзд на Україну.

З ЖИТЯ В ТАБОРАХ.

Що діють ся в Каліші?

В нашому таборі діють ся нечувані річі. Обкрадають нас нещасних козаків і старшин і для нас призначеним грошем годують "дам" своєю серця. Кучка панів пропиває фонди У.Н.Р. разом з польськими старшинами, а козацтво голе, босе, вже доведено до розпуки, до самовбивства і божевлія. А скажи тільки слово, то замкнуть тебе в тюрму.

Старшини 2 волінської дивізії не одержали досі ніяких грошей, хоч польське командоване виплатило їх. Слідство виявило, що команда дивізії дістала гроші і не знає де їх подала. Генерал Забродський приказав припинити далше сілство.

Річ ясна, що деякі пани потребують багато грошей; не даром-же у них що дня "дамі" і "гості".

Слідчу комісію в справі крадіжки грошей розв'язано. Козаки послали скаргу і до головного отамана, але без успіху; їх голосу ніхто не послушав.

Старшини і козаки.

Епідемія холери в Росії зменшуєть ся.

РИГА, 27. вересня. — Др. Алерт Бло, американський урядник еміграційної секції в Європі заявив, що найновіший звіт відносно епідемії холери в Росії говорить, що епідемія зменшуєть ся. Др. Бло, який приїхав до Риги в цілі розсадження здоров'я емігрантів, котрі хочуть їхати до Злучених Держав, з'явив, вже Гданськ і Лібаву.

НОВА ПОЛІТИКА СОВ. ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Погляд Леніна.

В окремому виданні московської "Правди" поміщена стаття Леніна про новий курс політики радянського уряду. Полемізуючи з одної сторони з меншевицями, а з другої з крайно лівими елементами, Ленін заявляє:

"Будемо більш скромні в означенні наших цілей. Будемо робити більш уступки, бо ті уступки не страшні для пролетаріату, який знаходить ся в положенні пануючої класи. Зберемо в прискореному темпі натуральний податок, будемо давати в аренду підприємства, без яких можемо обійти ся, не будемо погорджувати концесіями чужинцям капіталістам. Необхідний бльок пролетарської держави і державного капіталізму проти дрібно буржуазії. Треба здійснити сей союз обдуманно і осторожно.

Ми повинні зменшити поле наших господарчих ділань, але повинні сконцентрувати в обмеженому огнищу всі наші сили, провірюючи на досвідах наших плянів, посуваючи ся наперед осторожно крок за кроком. Се єдиний спосіб робити успіхи в так затруднених і небезпечних обставинах, в яких мусимо бороти ся."

Далі Ленін говорить, що "радянська влада стоїть під сучасний момент перед дуже важким завданням — організації обмінних між земледієм реальних, соціалістичних елементів і загального господарства краю. Ворог же непомірної сильницької за нас, ми бачимо безпечно зі сторони індивідуалістичної дрібно-буржуазної стихії, яка знаходить свій висказ в приватній торгівлі, ми здаємо собі справу з чекаючим на нас затруднені, але ми побідимо. Більше ініціативи по місцях, більше уваги місцевому дослідові і робітничая клася поступенно залічить свої рани і закріпить ся в той час, коли селянство набере більше довіря до пролетарського провідництва."

Слухи про убиство Іоффе неправдиві.

У філіпських газетах публікували ся офіційні соціалістичні комунікати, що поголоски про убиство Іоффе неправдиві.

Чеська торговельна делегація вийшла до Москви.

Чеська торговельна делегація вийшла з Праги до Москви в цілі навизання торговельних взаємин з Росією та постачання Росії ріжними машинами.

Трисеместрова система в школах в Росії.

"Известия" доносять, що академічний центр народного комісаріату освіти рішив розділити шкільний рік на три семестри, замість двох. Перший семестр триватиме від 15. вересня до 15. грудня, другий семестр від 15. січня до 15. лютого, третій семестр від 2. мая до 31. липня.

Совітські поштові марки.

Для закордонних поштових взаємин соціалістичний уряд випускає нові марки з портретів Маркса, Леніна і інших соціалістичних діячів. На марці за 100 карбованців буде представлено алегорична постать молодця, який іде на білому коні на чолі товни робітників.

АРЕШТОВАНІ І РОЗСТРІЛІ НА ВОЛІНІ.

"Gazeta Wieczorna" поміщує обширне звітмовлене свого кореспондента з Рівня про відкриті тайних комуністичних організацій на Воліні і арештоване на сій підставі багатьох осіб.

Волінська поліція вже відмая с. р. вела таємне сілство і шойно вночі з 9. на 10. липня перевела арештоване. Як доносить кореспондент, пропаганду на Воліні вів так званий "Закардат". На підставі трійкової системи утворено ряд організацій а також партизанські відділи в Хотині, Савичах, Берині і Городку в рівненському повіті, а провідником мав бути народний учитель Петро Мішкевський.

Заговор на Пласудського.

Поліція мала також відкрити заговор на Пласудського. Замах на нього мав бути виконаний 19. липня, тоді, коли він приїхав до Дубна. Мав бути нагромаджений у великій кількості вибуховий матеріал, який при ревізії відобрано.

Арештовані.

На тій підставі державна поліція волінського округу перевела ряд арештованих. Досі посаджено у волінських тюрмах кількадесят осіб, а сілство веде окружний суд в Луцьку. З поміж них шістьох арештованих прокуратура відділа, а наглий суд засудив їх на кару смерті. Засуд виконано дня 30. липня. Між арештованими знаходиться Наталія Тарська, Жидівка з Тернополя.

Комуністична маніфестація в Чехії.

На день 5. вересня склали комуністи в Чехословаччині по всіх містах збори, для улаштування комуністичної маніфестації. В Празі демонстрували тисячі комуністів, в Моравській Оставі відбула ся також комуністична демонстрація.

"Ліга Нація" признаєть ся, що не має власти.

ЖЕНЕВА, 29. вересня. — Третій засідання Зборів "Ліги Націй" рішено закінчити вівторок, 4-го жовтня.

Мітінги, концерти і представлення

В СУБОТУ, ДНЯ 8-го ЖОВТНЯ С. Р.

Драматично-Співачький Кружок Укр. Робітничого Дому

відіграє

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

славу драму в 5-ох діях, світового класика Л. Толстого

п. н.:

"ВЛАСТЬ ТЬМИ"

Згадана драма є одною з найсильніших драм в драматичній літературі. Автор драми Л. Толстой представив в своїм творі дійсне життя темного сільського народу і відкрив найдалшій закутний людський морали та поставив їх у властивий світлі.

Дітям до 12 літ вступ заборонений.

Спеціальна увага: Куртина підноситься точно о годині 8-ій вечером.

Ціни місць: 50, 35 і 25 центів.

Приготовляється до вистави модерна пєса Л. Пахарєвського п. н.: "Нехай живе життя!"

Коли делегати Зборів розідуєть ся домів, світ буде бачити в Лідзі зовсім ишу інституцію від тої, яку планували її основателі, а яку пробовано створити на засіданнях Зборів минувшого року.

Замість діїсної наддержави, яка мала би власть над всіма державами, Ліга уважаєть ся тепер свого рода посередником в підпорядкованню міжнародної акції і ставленню пропозицій. Вона прийшла до переконання, що в неї нема ні сили ні власти робити ті пропозиції обов'язуючими для когонебудь. Доси Ліга може похвалити ся сілдуочими успіхами:

Наклонила Польщу і Литву до припинення активних ворожих кроків, наслідком чого між тими державами вже більше як рік нема війни.

Довела до безпосередних переговорів між Чиле і Болівією, так що є вигляди на примирення між ними.

Намовила обидві сторони в сербсько-албанському конфлікті до занехання ворожих кроків, звертаючи увагу держав на той конфлікт.

Важке для послаючих пакунків до Росії.

Почтовий уряд в Вінніпегу просить нас заявити в газеті, що много послаючих пакунків ("Parcel Post") до Росії, адресують їх виключно по російськи, через що почтовий уряд мусить завертати такі пакунки назад надавцям, щобі вони заадресували їх по англійськи. В виду сего, в інтересі самих надавців є податекстом ноту, яку польський уряд вислав на руки Раковського.

Також почтова оплата листів, газет, книжок і т. п. до старого краю вносить від 1. жовтня два рази тільки, що вносило попередно.

УВАГА.

Подаеть ся до відома членам відділу Укр. Роб. Дому в Вінніпегу, що місячні збори відділу відбудуть ся в неділю, дня 9. жовтня с. р., о 2.30 по полудні. На зборах заряд здасть своє справозвіданнє як рівнож є важні справи до порішення. Обов'язком кожного члена явиться ся на зборах в означений час. Заряд.